

*una caritate,
una regula,
similibusque
vivamus moribus*

*Liturgia est culmen
ad quod actio Ecclesiae tendit
et simul fons unde
omnis eius virtus emanat.*

SECRETARIUS LITURGIÆ
Ordinis Cisterciensis

Liturgikus körlevél 2017-I

Stift Heiligenkreuz, 2017. július 23.

Kedves Nővérek és Testvérek!

Már 2017 közepén járunk, és az év előrehaladtával a liturgia területén sok dologról tudok beszámolni, olyannyira, hogy érkezett ismét az idő, hogy körelvéllal forduljak Önökhöz.

Visszajelzések a legutóbbi körlevelemre

Arra kértek, hogy leveletem rövidre fogjam, csak a leglényegesebbre szorítkozva. Igyekszem a kérésnek eleget tenni, ha mégsem sikerül, szíves elnézésüket kérem.

Az egyik kolostorból a következő üzenetet kaptam: „Egyébként a Westmalle-i testvérek időközben 20 bekötetlen antifonáriumot küldtek, sőt még a postaköltséget is átvállalták. Nagyon hálásak vagyunk érte. A könyvek kötését a közeli börtön fogvatartottjai végzik nagyon olcsón és tökéletesen. Így hatol a ciszterci korális még a börtönrácsok mögé is...”

Thesaurus Liturgiae O.Cist. – Ciszterci Liturgikus gyűjtemény

A 2015-ös Rendi káptalan kívánsága volt, a liturgikus munkában tevékenykedők, jobb összehangoltsága. Kifejezett kívánság volt, egy Internetes adatbank (Gyűjtemény-Thesaurus) létrehozása, hogy az egyes közösségek a liturgikus szövegeket, könyveket, füzeteket, dokumentumokat stb. fel tudják tölteni, így minden közösség részesedhet belőle. Ez időközben megvalósult. Azontúl lehetőség van ugyanazon az internetoldalon egy vitafórum felkeresésére, ahol lehetséges a liturgiával kapcsolatos kérdésfeltevés, megvitatás és válaszadás is. Az alábbi honlapon érhető el: www.liturgia-ocist.org A használata nagyon egyszerű. Az oldal teljes használatához regisztráció szükséges. Azt követően a „Thesaurus” vagy a „Forum” gombokra kell kattintani. A többi magától értetődőnek kell, hogy legyen. Ha probléma, kérdések vagy javítási ötlet merül fel, forduljanak hozzám. Az én nagy kérésem az volna, hogy ezek az információk jussanak el minden taghoz, akik a liturgia iránt érdeklődnek vagy abban tevékenykednek. Ugyanúgy fontos, hogy ez az új szolgáltatás intenzíven használva legyen. Már most örvendek az Önökkel való közös együttműködésnek, közös munkának. Más rend tagjait (többek között a trappistákat és a bencéseket) is felkértem az adatbázisban való részvételle.

A „Participatio actuosa” a zsolozsmában

A II. Vatikáni Zsinat Liturgikus konstitúciója (SSC) a 14. fejezetében így ír: *„Az Anyaszentegyház nagyon kívánja, hogy az összes híveket vezessék rá a liturgikus ünneplésen való teljes, tudatos és tevékeny részvételre, melyet magának a liturgiának a természete követel, s melyre a keresztény nép mint „választott nemzetség, királyi papság, szent nemzet, tulajdonul kiválasztott nép”(1Pt 2,9; vö.2,4-5) a keresztségből eredően jogosult és kötelezett. A szent liturgia megújításában és ápolásában az egész népnek e teljes és tevékeny részvételére kell a legnagyobb gondot fordítani: ez ugyanis az első és nélkülözhetetlen forrás, amelyből a hívek az igazi keresztény lelkiület merítik;”* Az Imaórák Liturgiája Általános Rendelkezései e gondolatot tovább folytatva a 33. fejezetben így fogalmaz: *„Ezért, valahányszor csak biztosítható a közös zsolozsmázás kellő létszámú hívővel és azok tevékeny bekapcsolódásával, ezt előnyben kell részesíteni az egyéni, vagyis úgynevezett magán végzéssel szemben. Sőt, az is igen előnyös, ha a kórusban és közös végzésnél éneklük a zsolozsmát, amint azt az egyes részek jellege és az egyes elemek szerepe kívánja.”* Ezek az előírások világosak és egyértelműek és valóban megszívlelendők. Ám mindenképpen meg kell említeni, hogy Rendünk hagyományai egészen mások.

A Rendünkre jellemző templomépítészet a laikusok számára (az Istentiszteleteken való) kevés részvételt tervezett. Azontúl megállapíthatjuk, hogy a korai újkor rendi Káptalanjai a laikusok zsolozsmán való részvételét elutasították. Minden ilyen hagyományos rendelkezésnek mélyebb értelme van. Ezek egyrészt bizony a klauzúra előírások voltak, amik a laikusok részvételét nem kívánatosá tették, mivel velük mindig egy bizonyos zavar támadt, támadhatott. Ma is sok helyütt megállapítható, hogy a vendégek pusztja jelenléte a monasztikus imádságon, még nem jelenti számukra automatikusan a „teljes, tudatos és tevékeny részvételt”, aminek mindenekelőtt a rendi közösség tagjainál kell meg lennie.

Részint tehát miként lehetséges egy közös imádságon minden hívő számára (szerzetesek és laikusok együtt) ez a „teljes, tudatos és tevékeny részvétel”. A látogatók és a turisták pusztja „nézelődése” sem nem kívánatos, sem nem segítség az imádságban, noha maga ez a „nézelődés” az élő Istennel való találkozást is lehetővé teszi, amit senki nem tarthat vissza. A zsolozsmában az a szép, hogy mindenki számára nyitva áll, mindenki művelheti, azok is, akik szentségekhez nem járulhatnak. Ám mindenképpen lehetőséget kell adni azoknak, akik valóban imádkozni szeretnének a közösség imádságához való csatlakozást. Hogy van e értelme mindjárt a stallumokba ültetni őket az vitatható, de bölcs dolog őket az Imaórák Liturgiájába bevezetni, számukra alkalmas segítséget, könyveket (adott esetben fordításokkal) adni, különösen ha rendszeresen részt vesznek azokon. Sok ember napokat töltött a kolostorban, ahol megismerkedett a zsolozsmával és maga is el kezdte művelni azt. Ez egy áldás az Egyház számára. Mindezek ellenére mégsem szabad, hogy a hívők részvétele bosszúsággá vagy problémává váljon. Egy közösségnek, amit naponta sok turista vagy zarándok „áraszt el”, mások az igényei, mint annak, akiknél csak elvéve, egyéni vendégek vesznek részt az imádságon. Minden közösségnek ki kell próbálnia a saját egyéni módszerét és alkalmazni azt. Az orgona igénybevétele adott esetben megkönnyítheti a közös éneklést. Zárásként hallgattassék meg a zsolozsma Általános Rendelkezéseinek 273. fejezete: *„a zsolozsma liturgiája ne tűnjék fel úgy, mintha a múlt idők szép maradványa lenne, mely elvárja, hogy megcsodálják a maga változatlan merevségében, hanem ellenkezőleg, korszerű formákban így éledhet újjá, így gazdagodhat és válhat szüntelenül beszédes tanújává egy-egy közösség lüktető életének.”*

Aktualitások az Egyházban és a Rendünkben

A francia nyelvterület katolikus püspökei bejelentették a **Miatyánk** új változatát. Az új szövegváltozat advent helyett a következő év húsvétjától lesz kötelező. A változás azonban kizárólag az imádság hatodik kérését érinti, mely eddig így hangzott: „és ne vígy minket kísértésbe” („Ne nous soumetts pas à la tentation”). Az új verzió a következő: „és ne engeddd, hogy kísértésbe essünk”(„Et ne nous laisse pas entrer en tentation”), **mindez természetesen csak a franciában a németben nem**. Svájc francia nyelvterületű többi keresztény egyházai és katolikus püspökei üdvözölték a döntést. A Miatyánk új változata Kanada kivételével az összes frankofón országot érinti. Belgiumban már június 4-től érvényben van; Franciaország az idei év decemberére halasztja a bevezetést, Svájcban 2018 Húsvétján állnak át az új szövegváltozatra. (vö. Vatikáni Rádió 2017. 06.29.)

P. Nikolaj Aracki O.Cist. (Sticna) az idei évben befejezte **doktori tanulmányait** (Liturgiatudomány) a római Szent Anzelm Egyetemen (*Sant’Anselmo*) és a ljubljanaei Egyetemen tanít. **P. Johannes Paul Chavanne** O.Cist. (Heiligenkreuz) ebben az évben fejezte be teológiai doktori tanulmányait (Liturgiatudomány) a bécsi Egyetemen és a jövőben liturgiát tanít majd a heiligenkreuzi Főiskolán. Ezúton is szívből gratulálunk és kívánunk mindkettőjüknek sok örömet és kedvet az új feladatukhoz. Örömmel tölt el, hogy rendünk ismét két liturgikus szakemberrel gazdagodott.

Sr. Pauline Klimachs O.Cist. (Helfta) kért meg a következők tájékoztatására: *„Szeretném, ha a kották, melyeket az elmúlt években GABC formátumban itt Helfta-ban készítettünk, minél több ember számára hozzáférhetővé válnának. Így a kisebb közösségek is, akik csak néha-néha egy himnusz vagy antifónát szeretnének latinul énekelni, füzetkékükbe egy szép változatot tudnának kinyomtatni. Mindent megtalálnak a <https://gregobase.selapa.net/> honlapon. A Westmalle-i Hymnarium és Antiphonale a <http://splendorveritatis.org> oldalon képformátumban szabadon letölthető.”*

Köszönöm a helftai Nővéreknek ezt az óriási munkát és örülnék, ha ez a nagy munka mások számára is segítség lenne.

Az Istentiszteleti Kongregáció 2017. Jún. 15-i körlevele utal a **szentmisében használatos kenyérre és borra vonatkozó, már eddig is érvényben lévő szabályaira**: A szentmisében használt kenyérnek „kovásztalannak, csakis búzából valónak és frissen készültnek kell lennie“. „A bornak a szőlő terméséből készült, természetes, idegen anyagoktól mentes és nem romlott bornak kell lennie.“ Ezzel utal a CIC 924-es kánonjára, illetve a Római Misekönyv Általános Rendelkezéseinek 319–323. pontjaira. Az Istentiszteleti Kongregáció ebben az írásban megpróbál az ostya és a misebor előállításában az iparosodás és üzletiesítés iránya és ennek minden kísérőjelensége ellen fellépni. Valóban adódik a kérdés, hogy sok közösség az ostyát és a misebort miért külföldről hozatja, jóllehet néhol sok borászat misebort is előállít. (gyakran kolostorok is) és elegendő szerzetesközösség működik, akik ostyasütő üzemet működtetnek.(rendünkben pl. Valley of our Lady, Maigrange, etc.). Az Istentiszteleti Kongregáció ebben az összefüggésben emlékeztet a „tisztesség, felelősség, és szakértelem” együttesére, amit a szentmisében használatos ostya és bor elkészítése megkíván, tehát mindazt, amit az ember egy megbízható sütőiparostól és a borásztól is elvár. Az Istentiszteleti Kongregáció egyébként mindig „kenyerről” és nem „ostyáról” beszél. A szentmisében használt ostya és bor anyagát a Hittani Kongregáció határozza meg. A hivatal 1982-ben már nyilatkozott abban az ügyben, hogy lehet csökkentett gluténtartalmú, vagyis gluténmentesnek nevezett ostyával misézni, de mindenképpen búzalisztből kell készíteni azt.

Ugyanígy a borral kapcsolatban is meghatározták, hogy alkoholérzékenység esetén, vagy ha valakinek tilos alkoholt fogyasztania, erjesztetlen musttal is bemutatható a szentmise. A kongregáció 1995-ben, egy akkor felmerült kérdés kapcsán megerősítette ezeket a rendelkezéseket, azzal együtt, hogy csak az áldozhat gluténmentes ostyával, akinek erre igazolt egészségügyi indoka van. Ugyan ez a helyzet a musttal való misézéssel kapcsolatban is. Tehát ezek nem szabadon választható lehetőségek. 2004-ben is ezeket az előírásokat erősítette meg a kongregáció. Az Istentiszteleti és Szentségi Kongregáció mostani körlevele egy figyelmeztetés, hogy ezek a rendelkezések ma is érvényben vannak. A levelet annak érdekében fogalmazták meg, hogy ne mondjunk le arról, hogy az Eucharisztia anyaga tiszta legyen. Újdonságot az a mondat jelent benne, amelyben biztatja a nemzeti püspöki konferenciákat, hogy országos szinten szavatolják a liturgikus alapanyagok megfelelő előállítását. Fontos tisztázni, hogy amit a köznyelvben gluténmentesnek nevezünk, az valójában csökkentet gluténtartamú termék. Magyarországon az előírások szerint a 20 milligramm/kilogramm vagy annál kisebb gluténtartalmú terméket nevezhetünk gluténmentesnek. Ez az ostya sem teljesen mentes a gluténtól, hiszen az egyházi előírások szerint búzából készül, de annyira csökkentett benne a glutén mennyisége, hogy már nem okoz egészségügyi problémát.

A trappisták liturgikus titkársága pár dologra felhívta a figyelmemet. **Mária Magdolna** immáron **ünnepével** kapcsolatosan a következő liturgikus elemeket szabad használni. Ezek az anglikán Ordinariátusban és a Thesaurus Liturgiæ Horarum Monasticæ -ben (Romae 1977) engedélyezettek: Vigília: 1. Nocturnus Zsolt 6, 13, 16 (héber számozás); Olv.: Kiv. 15,1-21, (vagy: Szof 3,14-20). 2. Nocturnus Zsolt 30, 42 & 43, 63; 3. Nocturnus 1 Sam 2,1-10 (vagy: Jdt 9,11-14). Vesperás: Zsolt. III, 116 (= Vulgata Zsolt. 114&115), 139. Reggeli dicséret: Rövid Olvasmány Iz. 30,18-21; Napközi imaóra: Rövid olvasmány Bölcs 1,1b-2, Vesperás: Rövid olvasmány 2 Kor 1,3-7. Minden imaórában alkalmazható olvasmányok: Rut 1,6-18; 1 Sam 16,14-23; Iz 25,1-9; Apcsel 13,26-33a; Apcsel 16,13-18; 1 Kor 1,26-31.

Az **Istentiszteleti Kongregáció** állítólag az **instrukciók új fordításán** dolgozott, mely a részben vitatott „Liturgiam authenticam” -ot váltaná fel. Többek állítása szerint csak kiegészítése lesz az előbb említett instrukciónak. A szövegtervezet jelenleg a Szentatya előtt van véleményezésre. Ez azt jelenti, hogy a jelenleg zajló fordítások kissé vártnak magukra, hogy ne kelljen dupla munkát végezni.

Jelenleg, ugyancsak az Istentiszteleti Kongregáció a **II. év Olvasmányos Imáorák** hivatalos **olvasmányrendjén** is dolgozik, amely ugyan már több nyelven fellelhető, de a latin Liturgia Horarumból (editio typica) hiányzik. Örvendetes, hogy az Egyház különböző nyelvterületein és rendünkben az Olvasmányos imaórák olvasmányrendje ezáltal végre egységes lehetne. Ez előnyt jelentene az Olvasmányos Imáorában az olvasmányokra utaló antifónák kiválasztásában is. Ez a mű a Liturgia Horarum régóta esedékes, a liturgikus reform óta beharangozott, V. kötete. Ebben a kötetben talán végre megjelennek hivatalos – zsoltár-könyörgés – párosítások is.

A Mehrerau-i ciszterci kongregáció és az Ausztriai Ciszterci Kongregáció, mint társfelelős, új német fordításban kiadta a **Ciszterci rend saját miséi** c. kötetet. A szövegeket fordította és átdolgozta, M. Hildegard Brem O.Cist. (Mariastern-Gwigen) és P. Alberich Altermatt (Hauterive/Eschenbach). Megrendelhető: Be&Be-Verlag Heiligenkreuz Tel: +43 / 2258-8703-400 vagy: bestellung@klosterladen-heiligenkreuz.at E-mail címen. A közreműködőknek hálás köszönet a munkájukért.

A Liturgikus Titkárság tevékenységéről

A **rendi szinódus** Rómában, 2017. július 4–7. között került megrendezésre. Július 6-án, ahogy tervezve volt beszámolót tartottam a Titkárság működéséről. Sok megbeszélni való adódott. Örvendtem a szinódus iránti élénk érdeklődésnek, remélem, hogy az adott témákat a 2020-as Generális Káptalanra jól elő tudtuk készíteni.

Az új **Graduale** munkálatai jól haladnak. Mindenekelőtt köszönet illeti a Nővéreket Boulaur-ban, akik ezt a projektet odaadóan magukra vállalták. Mivel ennek a munkának csak zenei szakértők bevonásával van értelme és általánosságban is sok költséggel jár, anyagi támogatásra szorulunk. Amennyiben lehetőségük van ezt a kiváló projektet támogatni, kérem forduljanak hozzám.

Egy új **Breviárium** közös kidolgozása, több Közösség csoportos munkájának eredménye, így továbbra is szívesen vesszük a segítők és közreműködők jelentkezését.

A korábban már egyszer említett új, saját **Rendi Kalendárium** átdolgozása folyamatban van. Ha van az egyes közösségekre vonatkozóan ezzel kapcsolatosan kívánságuk, javaslatuk, ne habozzanak megosztani velem.

2018. szeptember 27–30. között a Lilienfeld-i (Ausztria) kolostorban **összejövetel lesz a német nyelvterületen működő liturgiafelelősök számára**. A „Ciszterci Rend Liturgiája - fejlődés, megújítás, gyakorlat“ címen. Meghívtak a ciszterci, trappista esetleg még a bencés rendek liturgia tanárai, ceremonáriusai, adott esetben kántorai. Az összejövetel egyszerűbbé tételé végett ez csak a német nyelvterületen működőkre vonatkozik. Ám nagyon kívánatos volna, ha hasonló rendezvényeket más nyelvterületeken is tartanának.

A további információkat időben közöljük. Kérem, hogy az összejövetelt már most ismertessék a Közösségeikkel, hogy annak időpontját előjegyezhessek.

Válaszok a beérkezett kérdésekre

Pár nem rég beérkezett kérdést most még e helyütt megválaszolok, a kiválasztottak közül párat a jövőben is, de a továbbiakban mindenki számára ajánlom az új Online fórum használatát. Természetesen továbbra is örvendek minden személyesen hozzám intézett liturgikus kérdésnek.

■ Mikor jogosult az Apátnő a pásztorbot használatára? Miként kell hordania, használnia?

Először is hangsúlyozni szeretném hogy a Version des Pontifikale (Editio Typica) latin változata törölte az Apátnők beiktatásánál a pásztorbot használatát, ami annyit jelent, hogy a szertartásban már meg sem kapja. Más nyelvek „fordításai“ viszont még megtartották a pásztorbot átadását. Rendünkben az 1998-ban kiadott Rituale Cisterciense szerencsére megmentette a pásztorbotot az Apátnők számára. Az Apátnők pásztorbotja egy szép és fontos jelkép, amit valóban használni kellene. A liturgikus könyvekben sajnos nagyon kevés információt találunk róla. Az 1998-as Rituale Cisterciense szerint a pásztorbot az ünnepélyes fogadalom alkalmával az Apátnő helyén található, aki a jelölt megkérdésezésekor (ülve), a fogadalmi okirat felolvasásakor, valamint egy

szereztesnő holttestének templomba és onnét a sírhoz történő átvitelekor (mindig a koporsó mögött) használja, illetve az Apátnők benedikálásakor a pásztorbot átadásánál (noha ott rögtön át-(le)adja azt). Mivel semmiféle szabályozás nem található az Apátnők pásztorbotjának a használatáról, kézenfekvő úgy használni miként az apát, vagy püspök. Bal kézben, csigájával kifelé, kesztyű nélkül, adott esetben vélummal. Ősi források a pásztorbot (apátnők) használatát még ismerik egy nő klauzúrába/kórusba történő bevezetések, a választáskor (megerősítés, beiktatás). Egy kommentátor szerint a kolostorok sok saját hagyománnyal rendelkeznek e téren. Az apát urak olykor nagyon leleményesek a pásztorbot használatát tekintve, egy effajta leleményesség az apátnők részéről is, csak javukra válna.

■ Elláthatják a kolostori konventmisék oltárszolgálatát (ministrálás) szerzetesnők is?

A CIC. 230 §. leszögezi, hogy a feladatokat „minden világi gyakorolhatja a jog előírásainak megfelelően.” A Római Misekönyv Általános Rendelkezései 114 ben a következőket találjuk: *„Azok között a szentmisék között, amelyeket meghatározott közösségek mutatnak be, kiváltságos helyet foglal el a konventmise, amely a napi zsolozsma (officium) része, valamint az úgynevezett „közösségi mise” valamely közösség számára. Bár ezeknek a miséknek nincs külön előírt formájuk, mégis nagyon illő, hogy ezek énekelt misék legyenek, és a szerzetesi közösség, illetve a kanonoki testület minden tagja teljesen bekapcsolódjék. Ezeken a szentmiséken tehát minden egyes résztvevő gyakorolja tisztségét, fölvevett egyházi rendje vagy szolgálata szerint. Az pedig nagyon megfelelő, hogy ezeken a szentmiséken az összes áldozópapok, akik nem kötelesek a hívek számára lelkipásztori szempontból külön misézni, hacsak lehet, koncelebráljanak.”* Tekintetbe véve, hogy jelen esetben egy egész közösség kapcsolódik a szerzetesi liturgiába, szerintem úgy volna logikus, hogy a Nővérek a lektori ill. oltárszolgálatban is részt vesznek, ki-ki alkalmassága és megbízatása szerint. Keresztnek, tömjénnek, gyertyáknak, áldozati adományoknak vitele stb. Amik sem szenteléshez, sem különleges megbízatáshoz nincsenek kötve. Méltó öltözet hozzá a szokásos kórusruha. (Kukulla, Pallium/Cappa). Az ÁR 73. így folytatja: *„Az Eucharisztia liturgiájának elején az oltárhoz hozzák azokat az adományokat, amelyek majd Krisztus testévé és vérévé változnak át. Előbb azonban előkészítik az oltárt, vagyis az Úr asztalát, az egész eucharisztikus liturgia középpontját: ráhelyezik a korporálét, a purifikatóriumot, a Misekönyvet és a kelyhet, hacsak ezt nem az asztalkánál készíti elő. Ezután viszik oda az áldozati adományokat. Dicséretes, ha a kenyeret és a bort a hívek adják át; a pap vagy a diakónus pedig alkalmas helyen átvesszi tőlük és az oltárra helyezi azokat[...]. Jóllehet már nem a sajátjukból hozzák a hívek a kenyeret és a bort, mint az ősi időkben, mégis az átadás szertartásának kifejező ereje és jelentése van.”* Az itt említett „hívek” lehetnének, sőt legyenek a Nővérek, különösen ha sem ministránsok, sem más hívők nincsenek erre a feladatra.

■ Szabad-e nagy ünnepi szentmisék (Pl. Nagy-körmenetek, fogadalomtétel, papszentelés stb.) esetén egyes imaórákat elhagyni?

Alapvetően a közösség előjárójának van joga az egyes (vagy több) rendtagokat a zsolozsma alól felmenteni. Ez esetben természetesen az egész közösséget érintve, ami bizonyos alkalmakkor helyén való is. Erről pontos szabályozás nincs. Erre a kérdésre vonatkozó választ az Istentiszteleti Kongregáció és a német Püspöki Konferencia 2000. Nov. 15-én (Ikt.sz. 2330/00/L) adott ki. Habár ez csak az egyházmegyei papokra vonatkozik, de mutatis mutandis erre a kérdésre is alkalmazható. Ebből fontos kiemelni a következőket: „Kérdés: A szigorú kötelező résztvétel a zsolozsma végzésére minden Horára vonatkozik? Válasz: A következőket meg kell tartani: a) egy súlyos ok, legyen az betegség lelkipásztori, vagy karitatív szolgálat avagy kimerültség, és nem

pedig kisebb kényelmetlenség miatt szabad a kötelezően előírt zsolozsmát az alábbi általános szabályozások szerint részben vagy akár teljes egészében elhagyni. A tisztán egyházi törvény nem kötelez, ha súlyos ok áll fenn; b) a zsolozsma részbeni vagy teljes elhagyása lustaság vagy a nem feltétlenül szükséges pihenés címén, nemhogy nem megengedett, de egyenesen rosszindulat – a dolog súlyosságától függően – az egyházi törvénnyel és a szolgálati tisztséggel szemben, c) az okoknak, amelyek a Laudes és a Vesperás elvégzése alól felmentenek, súlyos okoknak kell lenniük, hiszen mindkét imádság „az egyetemes Egyház tiszteletreméltó hagyománya szerint a mindennapi zsolozsma két sarkpontja“ (SC 89), d) ha egy lekipásztor ugyanazon a napon többször is misézett vagy több órán át gyóntatott avagy több ízben prédikált és ezek végzésében elfáradt/kimerült, nyugodt lelkiismerettel maga döntheti el, hogy jogos ok áll-e fenn a zsolozsma egyes részeinek elhagyására; e) Különleges esetekben és jogos okból az ordináriusok a joghatóságuk alá tartozóknak a zsolozsma kötelezettsége alól teljesen vagy részben fölmentést adhatnak, vagy a zsolozsmát mással helyettesíthetik. (Pl. Rózsafüzér, Keresztúti ájtatosság, Szentírás olvasás vagy benső imával értelmesen kitöltött idő stb.)

■ Elmarad-e Húsvétvasárnap a Laudes, ha a Húsvéti vigíliát a hajnali órákban végzik?

A Reggeli dicséret a napnak egy olyan mozzanata, amikor az egyház különös értelemben is Jézus feltámadására emlékezik. A húsvét éjszakája maga is egy vigília ünneplés és a húsvéti Matutínium (Olvasmányos imaóra) helyébe lép, de ez nem érvényes a Laudesra. A fentebb leírtak értelmében a Laudes és a Vesperás semmiesetre se legyen könnyelműen elhagyható.

Általánosságban ne legyen gyakorlat ünnepeken az egyes imaórák elhagyása, mivel ezek az ünnepek a maguk intenzitásával nagyobb buzgóságot adnak, mint a köznapok.

Befejezés

Végezetül szeretném köszönetemet kifejezni mindazoknak, akik kolostorainkban a liturgiával foglalkoznak, annak ügyét szívükön viselik. Amennyiben egyik másik dologban további segítségre volna szükségük, szívesen állok rendelkezésükre.

Testvéri köszöntéssel:

Fr. Coelestin Nebel O.Cist.

Elérhetőségeim:

Postacím: Stift Heiligenkreuz, Markgraf-Leopold-Platz 1, 2532 Heiligenkreuz im Wienerwald, Austria E-Mail: liturgia@ocist.org Telefon:+43 680 44 64 364 (mobil) vagy +43 2258 8703 (porta)

[TRANSLATION : P. Maximilian Bak O.Cist.,Wilhering]